İş güvenliği uzmanlığı sertifika programı

İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu

ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu

ofis akademi

ASYA AKADEMİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİM KURUMU

Bölüm 1

6331 sayılı Kanun'da İSG hizmetleri

Amaç ve kapsam, işverenin İSG hizmeti yükümlülüğü, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının konumu

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ofis akademi
ASYA AKADEMİ

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu: amaç ve kapsam

Amaç (m.1): İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemek.

Kapsam (m.2): Kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

Kanunun uygulanmadığı faaliyetler ve kişiler (m.2/2)

- Fabrika, bakım merkezi, dikimevi ve benzeri işyerlerindekiler hariç Türk Silahlı Kuvvetleri, genel kolluk kuvvetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatının faaliyetleri
- Afet ve acil durum birimlerinin müdahale faaliyetleri
- Ev hizmetleri
- Çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapanlar
- Hükümlü ve tutuklulara yönelik infaz hizmetleri sırasında, iyileştirme kapsamında yapılan işyurdu, eğitim, güvenlik ve meslek edindirme faaliyetleri

İSG hizmetleri: işverenin temel yükümlülüğü (m.6/1-a)

- İşveren, çalışanları arasından **iş güvenliği uzmanı**, **işyeri hekimi** ve **on ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıftaki** işyerlerinde **diğer sağlık personeli** görevlendirir.
- Çalışanları arasında gerekli niteliklere sahip personel yoksa, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden (OSGB) ya da çalışan sağlığı merkezlerinden (ÇASMER) alabilir.
- Gerekli nitelik ve belgeye sahipse, tehlike sınıfı ve çalışan sayısını dikkate alarak hizmeti kendisi üstlenebilir.
- Belgesi olmayan, ancak **50'den az çalışanı bulunan az tehlikeli** işyeri işvereni veya vekili, Bakanlıkça ilan edilen eğitimleri tamamlayarak işe giriş ve periyodik muayeneler hariç İSG hizmetlerini yürütebilir.

ÇASMER'lerden hizmet alınabilmesi 7538 sayılı Kanun (RG 15.01.2025) ve İSG Hizmetleri Yönetmeliği değişikliği (RG 04.02.2024) ile eklenmiştir.

İşverenin İSG hizmetlerine ilişkin diğer yükümlülükleri (m.6)

- Görevlendirdiği kişi veya hizmet aldığı kuruluşların araç, gereç, mekân ve zaman gibi bütün ihtiyaçlarını karşılar.
- İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetlerini yürütenler arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlar.
- Mevzuata uygun ve yazılı olarak bildirilen tedbirleri yerine getirir.
- Çalışanların sağlık ve güvenliğini etkileyen konularda görevlendirdiği kişileri, hizmet aldığı kuruluşları ve başka işyerlerinden gelen çalışanlar ile işverenlerini bilgilendirir.
- Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kamu kurumları, İSG hizmetlerini Sağlık Bakanlığına ait döner sermayeli kuruluşlardan doğrudan alabilir.
- Tam süreli işyeri hekimi görevlendirilen işyerlerinde diğer sağlık personeli zorunlu değildir.
- Öğrenci statüsündeki çırak ve stajyerler, görevlendirme süresinin hesabında çalışan sayısına dâhil edilmez.

İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları (m.8)

- İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının hak ve yetkileri, görevlerini yerine getirmeleri nedeniyle kısıtlanamaz. Bu kişiler görevlerini mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içinde yürütür.
- Görev aldıkları işyerinde İSG ile ilgili eksiklik ve aksaklıkları, tedbir ve tavsiyeleri belirleyip işverene yazılı olarak bildirir. Bunların yerine getirilmesinden işveren sorumludur.
- Hizmet sunan kuruluşlar ile işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları, hizmetin yürütülmesindeki ihmallerinden dolayı hizmet sundukları işverene karşı sorumludur.

Hayati tehlikenin bildirimi ve profesyonellerin güvencesi (m.8/2)

Bildirilen eksiklik acil durdurmayı gerektiriyorsa, yangın, patlama, göçme, kimyasal sızıntı gibi acil ve hayati tehlike arz ediyorsa veya meslek hastalığına yol açabilecek ortam bulunuyorsa ve işveren tedbir almıyorsa, işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı durumu bildirir:

- Bakanlığın yetkili birimine,
- varsa yetkili sendika temsilcisine, yoksa çalışan temsilcisine.

Bildirim yapmayana

Belge **üç ay**, tekrarında **altı ay** askıya alınır.

Bildirim yapana

İş sözleşmesine son verilemez, hak kaybına uğratılamaz; aksi hâlde işverene en az bir yıllık sözleşme ücreti tutarında tazminat hükmedilir.

Belge askısı, belge sınıfları ve İSGB (m.8/4–6)

- Çalışanın ölümü veya maluliyetiyle sonuçlanan iş kazası ya da meslek hastalığında ihmali tespit edilen işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının yetki belgesi askıya alınır.
- Tam süreli görevlendirme gereken durumlarda işveren, işyeri sağlık ve güvenlik birimi (İSGB) kurar.

Tehlike sınıfı	İş güvenliği uzmanının sahip olması gereken belge
Çok tehlikeli	(A) sınıfı
Tehlikeli	En az (B) sınıfı
Az tehlikeli	En az (C) sınıfı

Bakanlık, maden ve yapı gibi sektörlerde hangi meslekî unvana sahip uzmanların öncelikli görev yapacağına ilişkin sektörel düzenleme yapabilir.

Bölüm 2

İSG Hizmetleri Yönetmeliği

Tanımlar, işverenin yükümlülükleri, kayıtlar ve çalışanların hakları

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ofis akademi
ASYA AKADEMİ

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

Resmî Gazete: 29.12.2012, sayı 28512. Yönetmelik o tarihten bu yana birçok kez değiştirilmiştir; en kapsamlı son değişiklik 04.02.2024 tarihlidir.

Amaç: İSG hizmetlerini yürütmek üzere kurulacak işyeri sağlık ve güvenlik birimlerinin kuruluşu ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin yetkilendirilmeleri, yetki belgelerinin iptali, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemek.

Kapsam: 6331 sayılı Kanun kapsamındaki işyerleri.

Tanımlar (1/2)

- **Çalışan temsilcisi:** İSG çalışmalarına katılma, izleme, tedbir alınmasını isteme, teklifte bulunma gibi konularda çalışanları temsil etmeye yetkili çalışan.
- **İşyeri sağlık ve güvenlik birimi (İSGB):** İşyerinde İSG hizmetlerini yürütmek üzere kurulan, gerekli donanım ve personele sahip birim.
- **İSG-KATİP:** İSG hizmetleriyle ilgili iş ve işlemlerin Genel Müdürlükçe kayıt, takip ve izlenmesi için kullanılan program.
- **Onaylı defter:** İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının tespit ve tavsiyelerinin yazıldığı, seri numaralı, sayfaları bir asıl iki kopyalı, her işyeri için tek olan defter.

Tanımlar (2/2)

- **Ortak sağlık ve güvenlik birimi (OSGB):** Kamu kurum ve kuruluşları, organize sanayi bölgeleri ve Türk Ticaret Kanununa göre faaliyet gösteren şirketlerce, işyerlerine İSG hizmeti sunmak üzere kurulan, gerekli donanım ve personele sahip ve Bakanlıkça yetkilendirilen birim.
- **Sorumlu müdür:** İşyeri hekimliği veya iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip, OSGB'de tam süreli istihdam edilen ve OSGB'nin iş ve işlemlerinden Bakanlığa karşı sorumlu kişi.
- **Çalışan sağlığı merkezi (ÇASMER):** Sağlık Bakanlığına bağlı, işyerlerine İSG hizmetleri sunmak üzere yetkilendirilen, gerekli donanım ve personele sahip birim.

İşverenin İSG hizmetleriyle ilgili yükümlülükleri (1/2)

- İşveren; İSG tedbirlerinin belirlenmesi ve izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetleri için çalışanları arasından gerekli nitelikte işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli görevlendirir.
- Gerekli nitelikleri taşıyorsa tehlike sınıfı ve çalışan sayısını dikkate alarak hizmeti kendisi üstlenebilir.
- Gerekli nitelikte personel yoksa yükümlülüklerin tamamını veya bir kısmını OSGB ya da ÇASMER'lerden hizmet alarak yerine getirebilir.
- Tam süreli görevlendirme gereken durumlarda İSGB kurar.

İşverenin İSG hizmetleriyle ilgili yükümlülükleri (2/2)

İşveren;

- görevlendirilen personelin etkin çalışması için gerekli kolaylığı sağlamak, planlama ve düzenleme yapmakla,
- görevlendirdiği kişi, OSGB veya ÇASMER'lerin araç, gereç, mekân ve zaman ihtiyaçlarını karşılamakla,
- sağlık ve güvenlik hizmetini yürütenler arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamakla,
- yazılı olarak bildirilen ve mevzuata uygun tedbirleri yerine getirmekle,
- Bakanlıkça belirlenen sürelerden az olmamak üzere yeterli çalışma süresini sağlamakla,
- Bakanlıkça belirlenen konulardaki bilgileri İSG-KATİP üzerinden bildirmekle yükümlüdür.

Hizmeti dışarıdan alan işverenin sorumluluğu devam eder; profesyonellerin geçerli belgeyle görevlendirilmesinden de işveren sorumludur.

İşverenin katılım sağlama ve bilgilendirme yükümlülüğü

- Görevlendirilecek işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli konusunda çalışan temsilcilerinin önceden görüşünü alır.
- Görevlendirilen kişiler, çalışma saatleri, görev, yetki ve sorumlulukları hakkında çalışan temsilcisini ve çalışanları bilgilendirir.
- Sağlık ve güvenliği etkileyen konularda görevlendirdiği kişileri, hizmet aldığı kuruluşları ve başka işyerlerinden gelen çalışanları ve işverenlerini bilgilendirir.
- Başka işyerinden gelen çalışanların sağlık bilgilerine profesyonellerin ulaşabilmesini sağlar.
- Mevzuattan doğan kayıt ve bildirimleri profesyonellerle iş birliği içinde yapar.

Sağlık ve güvenlik kayıtları

- İşveren, ilgili mevzuattaki süreler saklı kalmak kaydıyla işyerinde yürütülen İSG faaliyetlerine ilişkin her türlü kaydı saklar.
- Çalışanların kişisel sağlık dosyalarını işten ayrılma tarihinden itibaren **en az 15 yıl** saklar.
- Çalışan başka bir işyerinde çalışmaya başlarsa yeni işveren kişisel sağlık dosyasını yazılı olarak ister; önceki işveren dosyanın onaylı bir örneğini **bir ay** içinde gönderir.

Onaylı defter

- Onaylı defter; işyerinin bağlı olduğu Çalışma ve İş Kurumu il müdürlüğü, Genel Müdürlük veya noterce her sayfası mühürlenerek onaylanır.
- Defter, yapılan tespitlere göre iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve işveren tarafından birlikte veya ayrı ayrı imzalanır. Deftere yazılan tespit ve öneriler işverene tebliğ edilmiş sayılır.
- Asıl suret işverende, diğer suretler iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminde saklanır.
- Defterin imzalanmasından ve düzenli tutulmasından işveren sorumludur; işveren defteri teftişe yetkili iş müfettişlerine her istendiğinde göstermek zorundadır.

Çalışanların hak ve yükümlülükleri (1/2)

- Çalışanlar, sağlık ve güvenliklerini etkileyebilecek tehlikeleri İSG kuruluna, kurul yoksa işverene bildirerek durumun tespitini ve tedbir alınmasını isteyebilir.
- Çalışanlar ve temsilcileri, İSG hizmetlerinin amaç ve usulleri ile elde edilen verilerin kullanımı hakkında bilgilendirilir.
- Çalışanlar, işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı veya işveren tarafından verilen mevzuata uygun talimatlara uyar.
- **İSG hizmetleri çalışanlara mali yük getirmeyecek şekilde sunulur.**

Çalışanların hak ve yükümlülükleri (2/2)

Çalışanlar;

- görevlendirilen kişi, OSGB veya ÇASMER'lerin çalışmalarında iş birliği yapar,
- İSG çalışmalarına, sağlık muayenelerine, bilgilendirme ve eğitim programlarına katılır,
- makine, tesisat ve kişisel koruyucu donanımı eğitim ve talimatlara uygun kullanır,
- teftişte tespit edilen noksanlıkların giderilmesinde işveren ve çalışan temsilcisiyle iş birliği yapar,
- ciddi ve yakın bir tehlikeyle karşılaştığında veya koruma tedbirlerinde eksiklik gördüğünde işverene veya çalışan temsilcisine derhâl haber verir.

Bölüm 3

İSGB, OSGB ve ÇASMER

Hizmet sunan birimlerin kuruluş şartları, görevleri ve sorumlulukları

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ofis akademi
ASYA AKADEMİ

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi (İSGB)

- İSGB; en az bir işyeri hekimi ile işyerinin tehlike sınıfına uygun belgeye sahip en az bir iş güvenliği uzmanının görevlendirilmesiyle oluşturulur; işveren diğer sağlık personeli de görevlendirebilir.
- Birim, hizmete ve personel sayısına uygun büyüklükte kurulur; asıl işin yürütüldüğü mekânda ve giriş katta kurulması esastır.
- Tam zamanlı görevlendirilen her işyeri hekimi ve uzman için aynı şartlarda ayrı oda tahsis edilir; birim Ek-1'deki araç ve gereçlerle donatılır ve acil durumlar için uygun araç bulundurulur.
- Sağlık Bakanlığından ruhsatlı sağlık hizmeti sunucusu olan işyerlerinde ilk yardım odası, Ek-1 malzemeleri ve araç şartı aranmaz.

Asgari fiziki şartlar: İSGB ve OSGB

Bölüm	İSGB	OSGB
İş güvenliği uzmanı odası	en az 8 m^2	en az 10 m^2
Muayene odası (işyeri hekimi)	en az 8 m^2	en az 10 m^2
İlk yardım ve acil müdahale odası	en az 12 m^2	en az 15 m^2
Bekleme yeri	–	en az 12 m^2
Arşiv odası	–	uygun büyüklükte
Tuvalet ve lavabo	–	en az bir

Tam süreli görevlendirme gerekmeyen 50 ve daha fazla çalışanlı işyerlerinde işveren, profesyoneller için 8 m^2'den az olmamak üzere toplam iki oda ve acil durumlar için uygun araç sağlar.

Tam süreli görevlendirme gerekmeyen işyerlerinde şartlar

- **50 ve daha fazla çalışan:** İşyeri hekimi, diğer sağlık personeli ve iş güvenliği uzmanına 8 m^2'den az olmamak üzere toplam iki oda; acil durumlar için uygun araç.
- **50'den az çalışan:** Profesyonellerin çalışma süresince kullanacakları uygun bir yer.
- **İş merkezleri ve iş hanları:** 50'den az çalışanı olan işverenler için yönetimce ortak kullanılabilecek bir mekân oluşturulabilir; toplam çalışan sayısına göre ilgili şartlar uygulanır.
- Bölümler aynı alanda bulunur ve kolayca görülebilecek şekilde işaretlenir. Bu şartları karşılayan birim, sağlık raporları bakımından İSGB kabul edilir.

Ortak sağlık ve güvenlik birimi (OSGB): kadro

- OSGB kurulabilmesi ve hizmet sunabilmesi için tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan en az bir **işyeri hekimi**, bir **iş güvenliği uzmanı** ve bir **diğer sağlık personeli** istihdamı zorunludur.
- OSGB'lerde tam süreli görevlendirilenler başka bir OSGB'de veya işyerinde aynı unvanla görev alamaz.
- OSGB'ler hizmeti, işyerinin tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre belirlenen sürelerden az olmamak kaydıyla yürütür.

OSGB: hizmet bölgesi, şube ve faaliyet adresi

- OSGB’ler kuruldukları il ile sınır komşusu illerde hizmet sunmaya yetkilidir. Bu illerin dışında hizmet için o ilde şartları sağlayan bir şube açılması zorunludur.
- Raylı sistem, yol veya nakil hattı inşası gibi birden fazla ilde yürütülen işlerde, işin yapıldığı illerden birinde yetkili OSGB hizmet verebilir.
- OSGB’ler izinsiz şube veya irtibat bürosu açamaz.
- Hizmet verdikleri sürece yetki aldıkları adreste açık ve faaliyette olmaları esastır; mesai saatlerinde yetkili bir kişi hazır bulunur.

OSGB: bina şartları ve değişiklik bildirimleri

- OSGB, **İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik** (RG 17.07.2013) şartlarına uygun kurulur ve Ek-1'deki araç gereçlerle donatılır.
- Zemin katta veya müstakil binada kurulması esastır; tuvalet ve arşiv dışındaki bölümler yol seviyesinden girişi olmayan katlarda kurulamaz.
- Tapuda mesken olarak kayıtlı yerlerde kat malikleri kurulunun oybirliğiyle izin kararı aranır.
- Adres veya unvan değişikliğinde 30 gün içinde yetki belgesinin yenilenmesi için başvurulur; şirket ortaklarındaki değişiklik 30 gün içinde bildirilir.

Bina ve Eklentileri Yönetmeliği'nin yürürlükteki metni 17.07.2013 tarihli ve 28710 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

İSGB ve OSGB'lerin görevleri (1/2)

İSGB ve OSGB'ler, sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamına katkı amacıyla;

- koruyucu, önleyici ve düzeltici faaliyetleri kapsayacak şekilde çalışma ortamı gözetimi konusunda işverene rehberlik yapılmasından,
- çalışanların sağlığını korumak ve geliştirmek için sağlık gözetiminin uygulanmasından,
- çalışanların İSG eğitimleri ve bilgilendirilmeleri için planlama yapılıp işverenin onayına sunulmasından,
- acil durumların belirlenmesi, acil durum planının hazırlanması, ilk yardım ve acil müdahale organizasyonu için iş birliği yapılmasından

sorumludur.

İSGB ve OSGB'lerin görevleri (2/2)

- Yıllık çalışma planı, yıllık değerlendirme raporu, çalışma ortamı ve sağlık gözetimi, iş kazası ve meslek hastalığı bilgilerinin kayıt altına alınması
- Risk değerlendirmesi sonuçları, maruziyet bilgileri, sağlık muayeneleri ve kaza kayıtlarının kişisel sağlık dosyalarında gizlilik ilkesine uyularak saklanması
- Profesyonellerin ilgili yönetmeliklerdeki görevlerini yerine getirip getirmediğinin izlenmesi
- OSGB'ler onaylı defter suretlerini arşivinde tutar; sözleşme sonunda bütün kayıt ve dosyaları işverene teslim eder.
- Hizmet sırasında işin normal akışı aksatılmamalıdır. OSGB'ler hizmetin tamamını veya bir kısmını başka bir kişi veya kuruma devredemez.

Çalışan sağlığı merkezi (ÇASMER)

- 2024 yönetmelik değişikliğiyle Sağlık Bakanlığına bağlı toplum sağlığı merkezlerinin (TSM) İSG hizmetlerindeki yerini **çalışan sağlığı merkezleri (ÇASMER)** almıştır.
- ÇASMER; Sağlık Bakanlığına bağlı, işyerlerine İSG hizmetleri sunmak üzere 6331 sayılı Kanun kapsamında yetkilendirilen, gerekli donanım ve personele sahip birimdir.
- İşveren, gerekli nitelikte personeli yoksa İSG hizmetlerinin tamamını veya bir kısmını OSGB'lerden ya da ÇASMER'lerden alabilir.
- ÇASMER'ler de İSG Hizmetleri Yönetmeliği ve Bakanlık genelgesine göre denetlenir.

Bölüm 4

Görevlendirme, yetkilendirme ve denetim

Sözleşmeler ve İSG-KATİP, OSGB başvurusu, sorumlu müdür, ihtar puanları

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ofis akademi
ASYA AKADEMİ

Görevlendirme ve sözleşme

- Profesyonel işyerinin kendi çalışanıysa işveren ile, OSGB'den hizmet alınıyorsa OSGB ile işveren arasında sözleşme yapılır. Sözleşmeler İSG-KATİP üzerinden yürütülür.
- Sözleşme veya görevlendirmesi Genel Müdürlükçe onaylanmayan işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli göreve başlatılamaz ve yetkilerini kullanamaz.
- İşverenin hizmeti kendisinin üstlenmesi hâlinde çalışma taahhütnamesi düzenlenir.
- Doğum, hastalık, yıllık izin gibi zorunlu nedenlerle değişiklik 30 günü geçerse durum Genel Müdürlüğe bildirilir.

Görevlendirmede uyulacak kurallar

- İş Kanunundaki çalışma süreleri saklı kalmak kaydıyla, hesaplanan zorunlu süre bölünerek birden fazla kişi görevlendirilemez.
- Profesyonellere, İSG çalışmalarını yaptıkları süre içinde başka görev verilemez.
- Sözleşmenin feshi veya geçerliliğini yitirmesi, işveren ya da OSGB tarafından süresi içinde Genel Müdürlüğe bildirilir.
- İSGB ve OSGB'lerde zorunlu personel ayrılırsa yerine 30 gün içinde aranan niteliklere sahip personel görevlendirilir.
- İSGB veya OSGB personeli; işveren, çalışanlar, çalışan temsilcileri ve İSG kuruluyla iş birliği içinde çalışır; koordinasyonu işveren sağlar.

OSGB başvurusu

Başvuru **e-Devlet** üzerinden yapılır. Başlıca belgeler:

- Tam süreli personelin iş sözleşmeleri ve belgeleri; kişi şirket sahibi veya ortağıysa tam süreli çalışma taahhütnamesi
- Sorumlu müdürün kabul şerhli görevlendirme yazısı veya sorumlu müdürlük taahhütnamesi
- Yapı kullanma izin belgesi; numarataj veya adres tespit belgesi
- Tapu senedi ile birlikte kira sözleşmesi veya intifa hakkı belgesi
- Bütün bölümleri gösteren, yetkili teknik elemanca onaylı 1/100 ölçekli plan
- Yangına karşı tedbirlerin alındığını gösteren yetkili merci belgesi

Güncel başvuru evrak listesi için İSG Genel Müdürlüğü duyuruları esas alınmalıdır.

OSGB’lerin yetkilendirilmesi

10 iş günü	Başvuru dosyasının incelenmesi; eksikler kayıtlı elektronik postayla bildirilir ve 45 gün içinde tamamlanır.
20 iş günü	Eksiksiz başvurularda yerinde inceleme; çıkan eksikler için en fazla 45 gün süre verilir.
10 iş günü	Tam süreli personelin SGK işe giriş bildirgeleri gönderildikten sonra, adres ve unvana özgü yetki belgesinin düzenlenmesi.
5 yıl	Yetki belgeleri beş yılda bir vize ettirilir; vize süresinde yapılmazsa hizmet verilemez.

Eksikler süresinde giderilmezse dosya iade edilir ve bir yıl boyunca yeni başvuru askıya alınır.

Sorumlu müdürün görev, yetki ve sorumlulukları

OSGB sorumlu müdürü;

- OSGB personelinin görevlendirilmesinin takibinden,
- OSGB kayıtlarının tutulması ve düzenli arşivlenmesinden,
- Genel Müdürlükçe istenen belgelerin hazırlanmasından,
- başvuru, yetkilendirme ve vize işlemlerinin takibinden

sorumludur. OSGB'de tam zamanlı görevli bir işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı bu görevi de yürütebilir. Genel Müdürlük yalnızca sorumlu müdürü muhatap kabul eder; sorumlu müdür değişirse **30 iş günü** içinde yenisi atanır ve yazıyla bildirilir.

OSGB’lerin faaliyet alanları

- OSGB’ler yetki aldıkları adreste ve planda belirtilen bölümlerde, Genel Müdürlükçe yetkilendirilmedikleri konularda hizmet veremez.
- Başvuru dosyasındaki yerleşim planı, bina ve donanımda Bakanlık onayı alınmadan değişiklik yapılamaz.
- İlgili kurumların izni ve Genel Müdürlük onayıyla, hizmet verdikleri işyerleriyle sınırlı kalmak üzere İSG ölçüm ve analizleri için donanım bulundurabilir ve personel çalıştırabilirler; bu bölümler zorunlu bölümlerden, personel de zorunlu kadrodan sayılmaz.

OSGB denetimi, ihtar puanları ve iptal

Askıya alma (6 ay)

- İhtar puanları toplamının 200'e ulaşması
- Denetimde tespit edilen noksanlığın verilen süre (en fazla 30 gün) sonunda giderilmemesi
- Askı süresince yeni sözleşme yapılamaz, hizmet verilemez.

Doğrudan iptal

- Yetki alanı dışında hizmet verme veya izinsiz şube
- Hizmetin devri
- Aynı vize döneminde askının tekrarı
- Gerçeğe aykırı belge düzenleme
- İptal edilen OSGB'nin kurucu ve ortakları beş yıl yeniden başvuramaz.

Vizeyi tamamlayan OSGB'lerin üzerinden en az bir yıl geçmiş ihtar puanları silinir. Ayrıntılar: İSG Hizmetleri Yönetmeliği ve eki ihtar tablosu.

Bölüm 5

İş güvenliği uzmanları ve belgeler

İş güvenliği uzmanının görev, yetki ve yükümlülükleri; uzmanlık ve hekimlik belgeleri

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ofis akademi
ASYA AKADEMİ

İş güvenliği uzmanının görevleri: rehberlik ve risk değerlendirmesi

- **Rehberlik:** Tasarım, makine ve teçhizatın durumu, bakımı, seçimi, işin planlanması ve organizasyonu, kişisel koruyucu donanımların seçimi, kullanımı ve bakımı konularında mevzuata uygunluk için işverene önerilerde bulunmak; alınması gereken tedbirleri işverene yazılı olarak bildirmek.
- İş kazası ve meslek hastalıklarının nedenlerini araştırmak; ramak kala olayların nedenlerini incelemek ve işverene önerilerde bulunmak.
- **Risk değerlendirmesi:** Çalışmalara ve uygulamaya katılmak, sonucunda alınacak önlemler için öneride bulunmak ve takibini yapmak.

İş güvenliği uzmanının görevleri: çalışma ortamı gözetimi ve eğitim

- **Çalışma ortamı gözetimi:** Periyodik bakım, kontrol ve ölçümleri planlamak ve uygulamaları kontrol etmek; kaza, yangın ve patlamaların önlenmesi çalışmalarına katılmak; acil durum planlarının hazırlanmasına katılmak, tatbikatları izlemek.
- **Eğitim, bilgilendirme ve kayıt:** Çalışanların İSG eğitimlerini planlamak; işyeri hekimiyle birlikte yıllık değerlendirme raporunu hazırlamak; İSG talimatları ve çalışma izin prosedürlerini hazırlamak; Bakanlıkça belirlenen bilgileri İSG-KATİP'e bildirmek.
- **İş birliği:** İşyeri hekimiyle kaza ve meslek hastalıklarını değerlendirmek, yıllık çalışma planını hazırlamak; İSG kurulu, çalışan temsilcisi ve destek elemanlarıyla iş birliği yapmak.

İş güvenliği uzmanının yetkileri

- Yazılı olarak bildirilen ve hayati tehlike arz eden tedbirler makul sürede yerine getirilmezse durumu bildirmek: Kanun'a göre Bakanlığın yetkili birimine ve varsa yetkili sendika temsilcisine, yoksa çalışan temsilcisine.
- Hayati tehlikenin ciddi ve önlenemez olması ve acil müdahale gerektirmesi hâlinde işin durdurulması için işverene başvurmak.
- İşyerinin bütün bölümlerinde inceleme ve araştırma yapmak, bilgi ve belgelere ulaşmak, çalışanlarla görüşmek.
- İşverenin bilgisi dâhilinde ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak.
- Tam süreli uzmanlar için mesleki gelişime yönelik eğitim, seminer ve panellerde geçen sürenin yılda beş iş gününe kadarı çalışma süresinden sayılır.

İş güvenliği uzmanının yükümlülükleri

- Görevlerini yaparken işin normal akışını mümkün olduğunca aksatmamak; işverenin meslek sırlarını ve ticari bilgilerini gizli tutmak.
- Hizmetin yürütülmesindeki ihmallerinden dolayı hizmet sunduğu işverene karşı sorumludur.
- Ölüm veya maluliyetle sonuçlanan iş kazası ya da meslek hastalığında ihmali kesinleşmiş yargı kararıyla tespit edilen uzmanın yetki belgesi altı ay süreyle askıya alınır.
- Tespit ve tavsiyelerini, işyeri hekimiyle birlikte yaptığı çalışmaları ve gerekli gördüğü diğer hususları onaylı deftere yazar.

İş güvenliği uzmanlığı belgesi: (A) ve (B) sınıfı

(A) sınıfı

- (B) sınıfı belgeyle en az dört yıl fiilen görev yapıp (A) sınıfı eğitim ve sınavda başarılı olanlar
- İSG veya iş güvenliği programında doktora yapmış mühendis, mimar ve teknik elemanlar
- Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde, iş müfettişliğinde veya İSG uzmanlığında en az on yıl görev yapmış mühendis, mimar ve teknik elemanlar

(B) sınıfı

- (C) sınıfı belgeyle en az üç yıl fiilen görev yapıp (B) sınıfı eğitim ve sınavda başarılı olanlar
- İSG veya iş güvenliği programında yüksek lisans yapmış olup (B) sınıfı sınavda başarılı olanlar
- Bakanlık ve ilgili kuruluşlarda en az on yıl görev yapmış diğer müfettişlerden eğitim ve sınavda başarılı olanlar

(C) sınıfı belge ve işyeri hekimliği belgesi

- **(C) sınıfı:** (C) sınıfı eğitime katılıp sınavda başarılı olan mühendislik veya mimarlık fakültesi mezunları ile teknik elemanlar; en az on yıl görev yapmış diğer müfettişlerden eğitime katılanlar.
- **Teknik eleman** (6331, m.3): teknik öğretmen, fizikçi, kimyager ve biyolog unvanına sahip olanlar ile üniversitelerin iş sağlığı ve güvenliği programı mezunları.
- **İşyeri hekimliği belgesi:** İşyeri hekimliği eğitimini tamamlayıp sınavda başarılı olan hekimlere; iş sağlığı bilim uzmanı olup sınavda başarılı olan hekimlere; iş sağlığı bilim doktoru hekimlere ve alanda en az sekiz yıl görev yapmış hekim iş müfettişleri ile Genel Müdürlük hekimlerine verilir.

Bölüm 6

Çalışma süreleri

Tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre asgari hizmet süreleri ve tam süreli görevlendirme eşikleri

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ofis akademi
ASYA AKADEMİ

Çalışan başına asgari aylık hizmet süreleri

Tehlike sınıfı	İş güvenliği uzmanı	İşyeri hekimi	Diğer sağlık personeli
Az tehlikeli	10 dk	5 dk	–
Tehlikeli	20 dk	10 dk	–
Çok tehlikeli	40 dk	15 dk	10–20 dk*

10’dan az çalışanı olan az tehlikeli işyerlerinde: iş güvenliği uzmanı çalışan başına **yılda en az 60 dakika**, işyeri hekimi **yılda en az 25 dakika**.

* Yalnızca 10 ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli işyerlerinde: 10–49 çalışanda 10, 50–249 çalışanda 15, 250 ve üzerinde 20 dakika. Tam süreli işyeri hekimi varsa zorunlu değildir.

Tam süreli görevlendirme eşikleri

Tehlike sınıfı	Tam gün iş güvenliği uzmanı	Tam gün işyeri hekimi
Az tehlikeli	her 1.000 çalışan için 1	her 2.000 çalışan için 1
Tehlikeli	her 500 çalışan için 1	her 1.000 çalışan için 1
Çok tehlikeli	her 250 çalışan için 1	her 750 çalışan için 1

Çalışan sayısı eşiğin tam katlarından fazlaysa, kalan çalışan sayısı için birim süreler esas alınarak ek görevlendirme yapılır. Tam süreli görevlendirme gereken işyerlerinde İSGB kurulur.

Uygulamada süre hesabı

- Profesyoneller sözleşmede belirtilen süre kadar işyerinde hizmet sunar.
- Birden fazla işyeriyle kısmi süreli sözleşme yapıldığında işyerleri arasında yolda geçen süreler haftalık kanuni çalışma süresinden sayılmaz.
- İSG-KATİP, sözleşmedeki süreyi tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre kontrol eder; asgari sürenin altındaki sözleşme onaylanmaz.

Örnek: çok tehlikeli sınıfta 80 çalışanlı bir şantiye

İş güvenliği uzmanı: 80 × 40 = 3.200 dk/ay (yaklaşık 53 saat, A sınıfı uzman). İşyeri hekimi: 80 × 15 = 1.200 dk/ay (20 saat). Diğer sağlık personeli: 80 × 15 = 1.200 dk/ay.

Kaynaklar

- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı konsolide metni); 7538 sayılı Kanun (RG 15.01.2025).
- İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği (RG 29.12.2012, 28512) ve değişiklikleri; son kapsamlı değişiklik RG 04.02.2024, 32450.
- İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik.
- İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik.
- İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik (RG 17.07.2013, 28710).
- ÇSGB İSG Genel Müdürlüğü, OSGB Başvuru Rehberi.

İş güvenliği uzmanlığı sertifika programı

Teşekkürler

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu

ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu

ofis akademi

ASYA AKADEMİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİM KURUMU